

Sektor EU-ETS

Kataloški zapisi spremljanja izvajanja ukrepov

Ime instrumenta	Strateške podlage	Vrsta instrumenta	Odgovornost	Priporočila	
SHEMA EU-ETS					
Trgovanje s pravicami do emisije TGP (EU-ETS)	OP TGP		ekonomski	MOP, Agencija RS za okolje	da
	AN URE				
	AN OVE				
	OP EKP				
SPODBUJANJE PROIZVODNJE ELEKTRIČNE ENERGIJE IZ OVE					
Shema podpor za spodbujanje proizvodnje električne energije iz OVE in v soproizvodnji toplote in električne energije (SPTE) z visokim izkoristkom¹	OP TGP	✓	ekonomski (finančne spodbude) in podporne aktivnosti	MzI, Agencija za energijo, Center za podpore – Borzen	da
	AN URE	✓			
	AN OVE	✓			
	OP EKP				
Investicijske subvencije za spodbujanje proizvodnje električne energije iz OVE	OP TGP		ekonomski (finančne spodbude)	MzI, SVRK	da
	AN URE				
	pAN OVE	✓			
	OP EKP	✓			
Samooskrba z električno energijo iz OVE	OP TGP		sklop instrumentov (predpis, finančne spodbude)	MzI, SODO, Eko sklad	da
	AN URE				
	pAN OVE	✓			
	OP EKP				
Spodbujanje izgradnje velikih HE	OP TGP		sklop instrumentov (načrtovanje, financiranje)	MzI, MOP	da
	AN URE				
	AN OVE	✓			
	OP EKP				
ZMANJŠANJE EMISIJ V VELIKIH KURILNIH NAPRAVAH					
Izvajanje Direktive 2010/75/ES v Sloveniji²	OP TGP		predpisi	MOP	/
	AN URE				
	AN OVE				
	OP EKP				
Tehnološka modernizacija termoenergetskih objektov	OP TGP		načrtovanje	Vlada RS	/
	AN URE				
	AN OVE				
	OP EKP				

1 Kataloški zapis za ta instrument je vključen tudi v kataloških zapisih pri *Ostalih večsektorskih ukrepih*.

2 Kataloški zapis za ta instrument je vključen tudi v kataloških zapisih pri *Ostalih večsektorskih ukrepih*, ukrep *Predpisi s področij varstva zraka in uporabe najboljših razpoložljivih tehnologij*.

Ime instrumenta	Strateške podlage	Vrsta instrumenta	Odgovornost	Priporočila	
SPODBUJANJE SISTEMOV DALJINSKEGA OGREVANJA					
Učinkoviti sistemi daljinskega ogrevanja - obvezni delež OVE, SPTE in odvečne toplote v sistemih daljinskega ogrevanja³	OP TGP		predpisi	MzI DE, Agencija za energijo	da
	AN URE				
	AN OVE	✓			
	OP EKP				
Obveznosti dobaviteljev energije za doseganje prihrankov končne energije pri končnih odjemalcih⁴	OP TGP	✓	drugo (energetske storitve)	MzI, Agencija za energijo, dobavitelji energije	da
	AN URE	✓			
	AN OVE				
	OP EKP				

3 Kataloški zapis za ta instrument je vključen tudi v kataloških zapisih pri *Energetiki neETS*.

4 Kataloški zapis za ta instrument je vključen tudi v kataloških zapisih pri *Ostalih večsektorskih ukrepih*.

SHEMA EU-ETS

TRGOVANJE S PRAVICAMI DO EMISIJE TGP (EU-ETS)

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	EU-ETS		
UČINEK V SEKTORJU	industrija, energetika (proizvodnja električne energije iz fosilnih goriv)		
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☐	ETS	☒
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)		
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski		
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOP, Agencija RS za okolje		
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije	☒	
	zmanjšanje emisij TGP	☒	
	povečanje rabe OVE	☒	
	drugo:	☐	
KRATEK OPIS	<p>Shema za trgovanje z emisijami TGP je instrument EU. Cilj sheme je, da bi države članice izpolnile svojo zavezo zmanjšanja emisij toplogrednih plinov na stroškovno učinkovit način oz. s čim manjšimi stroški za industrijska podjetja, ki spadajo v kategorijo večjih onesnaževalcev oz. ki imajo v svojem proizvodnem procesu vključene procese, ki potrebujejo dovoljenje za izpust emisij TGP.</p> <p>Gre za implementacijo EU pravnega reda (Direktive 2003/87/EC, 2008/101/EC, 2009/29/EC in izvedbenih aktov 2010/2/EU, 2011/278/EU, 2011/638/EU, 176/2014/EU ter Odločitve (EU) 2015/1814), v Sloveniji v Zakonu o varstvu okolja in izvedbenih aktih.</p>		

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	<p>Direktiva Evropskega sveta 2003/87/ES o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti (revizija 2018/410/ES z dne 8. 4. 2018)</p> <p>Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/331 o določitvi prehodnih pravil za usklajeno brezplačno dodelitev pravic do emisije na ravni Unije (19. 12. 2018)</p>
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	Zakon o varstvu okolja (ZVO-1)
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	/

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2018

POTEK IZVAJANJA	V Sloveniji je na seznam upravljalcev naprav z dovoljenji za izpuščanje toplogrednih plinov uvrščenih 69 podjetij (energetsko intenzivna industrijska podjetja ter proizvajalci električne in toplotne energije iz fosilnih goriv), ki so vključena v sistem trgovanja z emisijami. Podjetja so za obdobje 2013–2020 pridobila pravico do brezplačnih emisij (emisijskih kuponov), ki
-----------------	---

praviloma v zadnjih letih ne pokrije zahtev podjetij po kuponih, ki jih morajo predati v register EU za trgovanje z emisijami.

V letu 2018 je bilo za sektor ETS v letu 2017 poročano o emisiji 6.570.026 t CO₂, medtem ko je bila podeljena količina kuponov 1.800.500 t CO₂. Če izvzamemo TE Šoštanj in Energetiko Ljubljana, ki za svoje obratovanje zaradi proizvodnje električne energije brezplačnih kuponov ne prejmeta, so imela ostala podjetja podeljenih okoli 85 % brezplačnih pravic, kar pomeni, da so morala manjši delež kuponov kupiti na trgu.

Podatki za leto 2018 še niso znani, vendar se pričakuje več emisij kot v letu 2017 in manj brezplačno podeljenih kuponov.

Za obdobje 2012–2030 je bilo v letu 2018 sprejeto več pravnih podlag za brezplačno dodelitev pravic do emisij TGP, celotni evropski EU-ETS sektor pa mora do leta 2030 znižati emisije TGP za 43 % glede na stanje 2005.

DOSEŽENI UČINKI

V t.i. tretjem trgovalnem obdobju (2013–2020) se emisije slovenskih upravljavcev gibljejo v skladu s povprečjem EU emisij. V zadnjih letih je opaziti povečevanje emisij, ki nastajajo zaradi višje gospodarske rasti, podjetja pa manjkajoče kupone kupujejo na trgu. Cene kuponov na trgu so leta 2018 poskočile iz dolgoletnih cen 7,8 €/t CO₂ (8. 1. 2018) na 23,29 €/t CO₂ (17. 12. 2018) in 26,6 €/t CO₂ (15. 4. 2019), kar lahko za podjetja, ki niso pripravljena na takšna povišanja, predstavlja znatno povišanje stroškov za energijo in znižanje konkurenčnosti. Glede na podatke, podjetja v zadnjih letih povečujejo emisije in ne znižujejo, kar lahko ogroža cilje doseganja znižanja emisij do 2020, vendar ta cilj ni eksplicitno naveden kot cilj za slovenske upravljavce znotraj EU-ETS.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020

PREDVIDENO IZVAJANJE

Podjetja, ki so vključena v EU-ETS, bodo v letih 2019 in 2020 končala tretje trgovalno obdobje, v katerem so jim bile podeljene pravice do izpusta emisij TGP. V začetku trgovanja so podeljene pravice zadostovale za pokritje vseh emisij, ob koncu obdobja pa se bodo količine že znižale na takšno raven, da bodo morala podjetja kupone kupovati na trgu, kjer se pričakuje, da bodo njihove cene ostale približno na trenutni ravni, ki je okoli 25 €/t CO₂. Zaradi dviga cene kuponov z dolgoletnega povprečja okoli 5 €/t CO₂ od jeseni 2017 na današnjo ceno 26,6 €, bodo stroški za manjkajoče kupone pomembno vplivali na stroške rabe energije in bodo kot taki v podjetjih postali bistveno bolj pomembni kot doslej.

V letu 2019 bo potekal proces določitve brezplačnih pravic do kuponov CO₂, ki jih morajo vsa podjetja v shemi trgovanja z emisijami oddati do 31. 5. 2019. Ministrstvo za okolje in prostor, ki je resorno ministrstvo za trgovanje z emisijami, bo po pregledu in obdelavi podatkov podjetij poslalo do 30. 9. 2019 na Evropsko komisijo zahtevo za dodelitev brezplačnih emisij za obdobje 2021–2025, za obdobje 2026–2030 pa bodo upravljavci zaprosili leta 2023.

V četrtem obdobju (2021–2030) se bodo brezplačno podeljene pravice še naprej zmanjševale, in sicer s stopnjo 2,2 % (v tretjem obdobju 2013–2020 –1,76 %), hkrati pa se bo še dodatno zmanjšalo število sektorjev, za katere obstaja t.i. nevarnost »uhajanja ogljika« (podjetja bi v primeru večjega omejevanja emisij TGP proizvodnjo preselila in bi izpuščala TGP drugje). Podjetja, kjer obstaja nevarnost uhajanja ogljika, bodo upravičena do letne količine nekaj čez 80 % brezplačnih kuponov glede na povprečje 2014–2018, količina pa se bo do leta 2025 znižala na okoli 70 %, do konca leta 2030 pa na okoli 60 %. Podjetja, ki niso izpostavljena uhajanju ogljika, bodo dobila bistveno manj brezplačnih pravic, in sicer bodo upravičena do letne

količine okoli 25 % brezplačnih kuponov glede na povprečje 2014–2018, količina pa se bo do leta 2025 znižala na okoli 20 %, do konca leta 2030 pa brezplačnih kuponov ne bo več.

PREDVIDENI UČINKI

Podjetja iz sektorja EU-ETS naj bi do leta 2020 svoje emisije znižala za 20 % glede na izhodiščno leto 2005, kar pa bo za Slovenijo, če se bo nadaljevala takšna gospodarska rast kot v preteklih letih, težko izvedljivo. Slovenija svojega natančnega cilja za znižanje emisij TGP v EU-ETS sektorju nima določenega, prav tako pa ni pravega dialoga med akterji (okoljsko, gospodarsko in finančno ministrstvo ter upravljavci), v okviru katerega bi lahko natančneje ovrednotili možnosti za zmanjšanje emisij v sektorju EU-ETS.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Trgovanje z emisijami ima lahko velik vpliv na strateške odločitve in tudi konkurenčnost slovenske energetske intenzivne industrije, za bi bilo potrebno ta segment obravnavati v povezovanju okoljske in gospodarske politike. **Podjetja bodo morala v prihodnjem EU-ETS obdobju bistveno znižati emisije, pri čemer resorna ministrstva (okolje, gospodarstvo, infrastruktura in finance) ne vodijo aktivnega in koordiniranega dialoga glede zniževanja emisij, predvsem s stališča ekonomike ukrepov.**

Prav tako bi bilo potrebno določiti, kakšen naj bi bil bodoči cilj znižanja emisij TGP v sektorju EU-ETS v Sloveniji, saj slovenski cilj sedaj ni eksplicitno določen in je vključen v skupni evropski cilj znižanja emisij za 43 % do leta 2030 glede na leto 2005.

VIRI PODATKOV

- Poročanje Slovenije Evropski komisiji *Poročilo o izpolnitvi obveznosti upravljavcev naprav v sloveniji za leto 2017*, ARSO, maj 2018
- Direktiva Evropskega sveta 2003/87/ES o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti (revizija 2018/410/ES z dne 8. 4. 2018)
- Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/331 o določitvi prehodnih pravil za usklajeno brezplačno dodelitev pravic do emisije na ravni Unije (19. 12. 2018)

DATUM PRIPRAVE

15. april 2019

SPodbujanJE PROIZVODNJE ELEKTRIČNE ENERGIJE IZ OVE

SHEMA PODPOR ZA SPodbujanJE PROIZVODNJE ELEKTRIČNE ENERGIJE IZ OVE IN V SOPROIZVODNJI TOPLOTE IN ELEKTRIČNE ENERGIJE (SPTE) Z VISOKIM IZKORISTKOM

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: OS-5, OI-3 AN URE: V.3 AN OVE: 1
UČINEK V SEKTORJU	večsektorski
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒ ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude) in podporne aktivnosti
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Mzl, Agencija za energijo, Center za podpore – Borzen
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☒ drugo: prihranek primarne energije ☒
KRATEK OPIS	Obratovalne podpore v shemi (v obliki premije ali fiksne cene) so namenjene spodbujanju proizvodnje električne energije iz OVE in v sproizvodnji toplote in električne energije (SPTE) z visokim izkoristkom v vseh sektorjih in sicer v napravah SPTE, manjših od 20 MW, ali elektrarnah na OVE manjših od 10 MW, z izjemo vetrnih polj, ki morajo biti manjša od 50 MW. Pretežni del učinkov sheme je dosežen v sektorju EU-ETS, za sektor ESD je zlasti relevantno spodbujanje oskrbe s toploto v SPTE, vključno z napravami SPTE na OVE. Glej tudi Zvezek 7: Emisije TGP in sektor EU-ETS.

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	Energetski zakon (EZ-1) : <ul style="list-style-type: none"> • Uredba o podporah elektriki, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in v sproizvodnji toplote in elektrike z visokim izkoristkom • Uredba o zagotavljanju prihrankov energije • Uredba o izdaji deklaracij za proizvodne naprave in potrdil o izvoru električne energije • Uredba o obveznih meritvah na proizvodnih napravah, ki prejemajo za proizvedeno električno energijo potrdila o izvoru in podpore • Uredba o določanju količine električne energije, ki je proizvedena v sproizvodnji toplote in električne energije z visokim izkoristkom ter določanju izkoristka pretvorbe biomase

<p>NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uredba o načinu določanja in obračunavanja prispevkov za zagotavljanje podpor proizvodnji električne energije v sproizvodnji z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov energije • Uredba o podelitvi koncesije in načinu izvajanja gospodarske javne službe dejavnost operaterja trga z elektriko • Uredba o pravilih za pripravo napovedi položaja proizvodnih naprav na obnovljive vire energije in s sproizvodnjo z visokim izkoristkom na trgu z električno energijo • Uredba o zagotavljanju prihrankov energije pri končnih odjemalcih <p>Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP)</p> <p>Akcijski načrt za energetska učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE)</p> <p>Akcijski načrt za obnovljive vire energije za obdobje 2010–2020 (AN-OVE)</p>
-------------------------------------	--

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2018

<p>POTEK IZVAJANJA</p>	<p>Uveljavljena je bila prenovljena shema, skladna z EZ-1 iz leta 2014, ki je shemo zelo spremenil, z namenom obvladovanja stroškov za podpore. Novi vstopi v shemo so regulirani s kvotami v okviru javnih pozivov in izbrani po kriteriju najnižje cene. Cilji sheme so skladno z EZ-1 opredeljeni v AN OVE. Leta 2016 so bili sprejeti podzakonski akti, ki urejajo področje, shema pa je bila priglašena EK. Prvi razpis za vstop novih naprav v prenovljeno podporno shemo v vrednosti 10 milijonov evrov je bil objavljen decembra leta 2016, sledili pa so mu še trije, in sicer septembra 2017, februarja 2018 in decembra 2018, vsak od njih ravno tako v vrednosti 10 milijonov evrov. V okviru razpisa iz leta 2016 je bilo za vstop v podporno shemo izbranih 78 naprav s skupno nazivno močjo 61,4 MW, od tega je 44 % te moči odpadlo na enote SPTE, 41 % pa na vetrne elektrarne. V okviru razpisa iz leta 2017 je bilo za vstop v shemo izbranih 93 naprav s skupno nazivno močjo 98 MW, kar 82 % te moči pa je odpadlo na vetrne elektrarne. V okviru razpisa iz februarja 2018 je bilo za vstop v shemo izbranih najmanj naprav, 41, a z do zdaj največjo skupno močjo 129 MW. Še nekoliko več moči, 84 %, je ponovno odpadlo na vetrne elektrarne. Potem, ko leta 2016 zaradi prehoda na novo shemo v shemo ni vstopila nobena nova proizvodna naprava, je leta 2017 v shemo vstopilo 6 novih naprav s skupno močjo 12,9 MW, in sicer 2 napravi za sproizvodnjo na fosilna goriva in 4 hidroelektrarne. V letu 2018 je do zdaj vstopilo 12 novih naprav s skupno močjo 3,9 MW, od tega je bilo največ naprav za sproizvodnjo na fosilna goriva, 6, in 3 sončne elektrarne. Zaenkrat ni v shemo vstopila še nobena vetrna elektrarna – te se v okviru zaključenih razpisov predstavljale največji delež tako po številu kot tudi po moči, 29 oz. 74 %.</p>
<p>DOSEŽENI UČINKI</p>	<p>Leta 2017 so naprave, vključene v shemo, proizvedle 945 GWh električne energije ali 6 % manj kot leto prej, kar je predvsem posledica prenehanja prejemanja podpore za nekatere večje enote. Glede na leto prej se je zmanjšal tudi znesek izplačil v okviru sheme, in sicer za 2 % na 143,5 milijona evrov. K manjšemu zmanjšanju izplačil v primerjavi z zmanjšanjem proizvodnje električne energije je pripomoglo hidrološko manj ugodno, pa zato v povprečju bolj s soncem obsevano leto, saj so sončne elektrarne za shemo relativno dražji vir. Ob koncu leta 2017 je bilo v shemo vključenih</p>

3.864 enot, leto prej 3.888, s skupno nazivno močjo 412 MW. K prihranku primarne energije prispevajo tako enote SPTE, ki povečujejo učinkovitost izrabe energije pri proizvodnji električne energije, kot tudi sončne in vetrne elektrarne ter hidroelektrarne, ki nadomeščajo proizvodnjo električne energije iz fosilnih virov. Zaradi manjše proizvodnje električne energije, je bil prihranek primarne energije, dosežen leta 2017, za 4,5 % manjši kot leto prej in je znašal 1,35 TWh. Preliminarne ocene za leto 2018 kažejo na le nekoliko nižjo proizvodnjo električne energije kot v letu 2017 (938 GWh). Znesek izplačil v okvirju sheme je v letu 2018 znašal 135,1 milijonov evrov. Moč je ostala nespremenjena oz. moč tistih naprav, ki so izstopile iz sheme je enaka moči tistih, ki so v shemo vstopile.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020

PREDVIDENO IZVAJANJE	Izpeljani bodo postopki za vstope v podporno shemo tudi v letu 2019. Delovanje sheme je predvideno le do konca leta 2019, vendar je že bil poslan predlog komisiji, da bi se trenutna shema podaljšala do leta 2026.
PREDVIDENI UČINKI	Ob boljši realizaciji izbranih projektov bo zagotovljen večji prihranek primarne energije in nadaljnje povečevanje prihranka emisij TGP.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Povečanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov energije je bistvenega pomena za doseganje cilja OVE do leta 2020. Zato se priporoča, da:

- se zagotovi realizacijo potrjenih/izbranih projektov iz zaključenih razpisov;
- se preverja oz. zagotovi izvedljivost prijavljenih projektov, predvsem vetrne energije in majhnih hidroelektran;
- se pripravijo dodatni pozivi v okvirju sheme v letih 2019 in 2020 tako, da bodo sredstva prednostno namenjena projektom OVE (sončne elektrarne in SPTE na lesno biomaso idr.), saj bodo s tem učinki na zmanjšanje emisij TGP največji;
- se dopolnijo pravila na razpisih, da bi v shemo vstopale tudi naprave soproizvodnje toplote in elektrike z visokim izkoristkom na lesno biomaso. Te naprave glede na trenutna pravila ne morejo konkurirati SPTE enotam na zemeljski plin, kjer so stroški proizvodnje električne energije bistveno nižji.

Poleg tega priporočamo tudi, da se čimprej začne z pripravo nove podporne sheme in se s tem zagotovi kvalitetno in stabilno podporno okolje tudi do leta 2030.

VIRI PODATKOV

- Borzen, Center za podpore, poročila (<https://www.borzen.si/sl/Domov/menu2/Center-za-podpore-proizvodnji-zelene-energije/Poro%C4%8Dila-in-podatki/Poro%C4%8Dila>)
- Agencija za energijo, javni pozivi za vstop v shemo in ostali dokumenti (<https://www.agen-rs.si/obnovljivi-viri-energije>)

DATUM PRIPRAVE

1. april 2019

INVESTICIJSKE SUBVENCIJE ZA SPODBUJANJE PROIZVODNJE ELEKTRIČNE ENERGIJE IZ OVE

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP EKP: prednostna os 4, prednostna naložba 4.1 pAN OVE: 4	
UČINEK V SEKTORJU	oskrba z energijo	
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☐	ETS ☒
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)	
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude)	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Mzl, SVRK	
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☐	☐
	zmanjšanje emisij TGP ☒	☒
	povečanje rabe OVE ☒	☒
	drugo: ☐	☐
KRATEK OPIS	V okviru OP EKP, prednostne osi 4 – <i>Trajnostna raba in proizvodnja energije in pametna omrežja</i> , prednostna naložba 4.1 – <i>Spodbujanje proizvodnje in distribucije energije, ki izvira iz obnovljivih energije</i> , so predvidene subvencije za izgradnjo novih manjših objektov za proizvodnjo električne energije iz OVE (energija vetra, sončna energije, biomasa in male HE do 10 MW moči). Za obdobje do leta 2020 je v ta namen načrtovanih 8,2 milijona evrov podpor. Pričakuje se izgradnja novih zmogljivosti v obsegu do 40 MW instalirane moči.	

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP) Posodobitev akcijskega načrta za obnovljive vire energije za obdobje 2010–2020 (pAN OVE) – osnutek

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2018

POTEK IZVAJANJA	V marcu leta 2017 so bili v okviru OP EKP preko Mzl razpisani 4 milijoni evrov sredstev za sofinanciranje operacij gradnje novih manjših objektov za proizvodnjo električne energije iz vetrnih elektrarn in malih hidroelektrarn. Predmet javnega razpisa je dodelitev nepovratnih sredstev za sofinanciranje naprav za proizvodnjo električne energije iz vetrne in vodne energije. Finančne spodbude, ki se dodeljujejo kot državne pomoči, so namenjene gradnji novih manjših objektov za proizvodnjo električne energije iz vetrne in vodne energije, in sicer za moč od 50 kW do 10 MW. V letih 2017 in 2018 na ta razpis ni prispela nobena vloga.
DOSEŽENI UČINKI	Leta 2018 ni bilo doseženih nobenih učinkov.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020

PREDVIDENO IZVAJANJE Konec marca 2019 je bil v okviru OP EKP preko MzI objavljen javni razpis za sofinanciranje nakupa in postavitve naprav za proizvodnjo električne energije z izrabo sončne energije za obdobje 2019–2022. Višina nepovratnih sredstev, ki je na razpolago za sofinanciranje operacij po tem javnem razpisu, znaša 10 milijonov evrov. V proračunu Republike Slovenije so sredstva zagotovljena v letih 2019, 2020, 2021 in 2022. Sredstva za finančne spodbude v celoti prispeva Kohezijski sklad.

PREDVIDENI UČINKI Predvideni učinki niso ovrednoteni.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Zagotoviti je potrebno ustrezne podatke za spremljanje in vrednotenje učinkov nepovratnih spodbud v okviru tega instrumenta.

VIRI PODATKOV

- Poročilo o izvajanju Evropske kohezijske politike 2014–2020 za obdobje od januarja 2014 do konca decembra 2018, februar 2019 (http://www.svrk.gov.si/fileadmin/svrk.gov.si/pageuploads/kako_crpamo/Koriscenje_sredstev_EKP_14-20_do_konca_dec_2018.pdf)
- Portal EU-skladi (<http://www.eu-skladi.si/>)

DATUM PRIPRAVE

6. junij 2019

SAMOOSKRBA Z ELEKTRIČNO ENERGIJO IZ OVE

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	pAN OVE: 3
UČINEK V SEKTORJU	oskrba z energijo
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☐ ETS ☒
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)
VRSTA INSTRUMENTA	sklop instrumentov (predpis, finančne spodbude)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MzI, SODO, Eko sklad
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☐ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☒ drugo: ☐
KRATEK OPIS	<p><i>Z Uredbo o samooskrbi z električno energijo iz obnovljivih virov energije</i> je uvedena možnost samooskrbe z električno energijo iz OVE za celotno ali delno pokrivanje lastnega odjema električne energije. Priključna moč naprave za samooskrbo (v kW) ne sme presegati 0,8-kratnika priključne moči odjema merilnega mesta, če pa gre za napravo za skupnostno samooskrbo, ta ne sme presegati 0,8-kratnika vsote priključnih moči odjema merilnih mest, vključenih v posamezno skupnostno samooskrbo. Omejena pa je tudi skupna moč naprav za samooskrbo, priključenih v koledarskem letu, in sicer na 10 MW.</p> <p>Leta 2016 je bil potrjen dokument Poslovna politika Eko sklada, slovenskega okoljskega javnega sklada v obdobju od 2016 do 2020, v katerem so načrtovane nepovratne finančne spodbude občanom za naprave za samooskrbo z električno energijo.</p>

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	Uredba o samooskrbi z električno energijo iz obnovljivih virov energije (Ur. l., št. 97/15 , 32/18 in 17/19)
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Posodobitev akcijskega načrta za obnovljive vire energije za obdobje 2010–2020 (pAN OVE) – osnutek

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2018

POTEK IZVAJANJA	<p>Ukrep je bil sprejet v letu 2016 in se je začel izvajati leta 2017.</p> <p>Marca leta 2019 je bila uredba, ki ureja to področje, prenovljena. Dosedanja enotna omejitev moči naprav (11 kVa) je bila spremenjena in je sedaj določena glede na priključno moč odjema merilnega mesta oz. glede na največjo nazivno moč, ki je trenutno lahko oddana v omrežje.</p> <p>V letu 2017 je Eko sklad začel dodeljevati nepovratne finančne spodbude občanom za naprave za samooskrbo z električno energijo. Skupna višina v letu 2017 razpisanih sredstev je znašala 3 milijone evrov, izplačanih pa je bilo 447.920 EUR nepovratnih sredstev. Razpisani znesek se je v letu 2018 povečal, in sicer na 8 milijonov evrov, izplačano je pa bilo 1.934.710 evrov</p>
-----------------	---

nepovratnih sredstev. Z njimi je bila leta 2018 podprta vgradnja 1.148 sistemov.

Eko sklad ima sredstva za naprave za samooskrbo z električno energijo na razpolago še v okviru poziva 51FS-PO18 za finančne spodbude podjetjem za nove naložbe v učinkovito rabo in obnovljive vire energije. Do spodbude so med drugim upravičene tudi nove naložbe odjemalcev električne energije, ki so mali poslovni odjemalci (odjemalci na nizki napetosti, ki niso gospodinjstvi odjemalci in imajo priključno moč manjšo od 41 kW) in ki električno energijo proizvajajo z izrabo sončne energije. Skupno, za vse namene skupaj, je bilo razpisanih 4 milijone evrov nepovratnih sredstev, izplačil pa leta 2018 še ni bilo.

DOSEŽENI UČINKI

Z vgradnjo naprav za samooskrbo z električno energijo, ki so bile podprte z nepovratnimi sredstvi Eko sklada pri občanih, je bilo leta 2018 doseženo:

- zmanjšanje rabe energije: 10,2 GWh/leto
- povečanje proizvodnje energija iz OVE: 11,3 GWh/leto
- zmanjšanje emisije CO₂: 5,6 kt/leto

Učinki so bili izračunani v skladu s *Pravilnikom o metodah za določanje prihrankov energije (Ur. l. RS, št. 67/15 in 14/17)*.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020

PREDVIDENO IZVAJANJE Eko sklad načrtuje nadaljnje spodbujanje samooskrbe v letih 2019 in 2020 v višini 2,5 milijona evrov na leto.

PREDVIDENI UČINKI Predvideni učinki niso ovrednoteni.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Odpraviti je potrebno administrativne ovire pri izgradnji naprav za samooskrbo oz. predvsem je treba poenostaviti in pospešiti pridobivanje soglasja za priključitev.

VIRI PODATKOV

- Eko-sklad, Letno poročilo Eko sklada, slovenskega okoljskega javnega sklada, za leto 2017 (<http://imss.dz-rs.si/imis/0bde9535d409fb8e8e9b.pdf>)
- Eko sklad, osnutek Letnega poročila Eko sklada za leto 2018, februar 2019
- Eko sklad, Finančne spodbude za podjetja za naložbe v učinkovito rabo in obnovljive vire energije ([Javni poziv 51FS-PO18](#))
- Eko sklad, Poslovna politika Eko sklada v obdobju od 2016 do 2020, marec 2016 (<https://www.ekosklad.si/o-eko-skladu/publikacije>)
- Agencija za energijo, Borzen, SODO, Eko sklad

DATUM PRIPRAVE

6. junij 2019

SPODBUJANJE IZGRADNJE VELIKIH HE

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	AN OVE		
UČINEK V SEKTORJU	oskrba z energijo		
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☐	ETS	☒
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)		
VRSTA INSTRUMENTA	sklop instrumentov (načrtovanje, financiranje)		
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Mzl, MOP		
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije	☐	
	zmanjšanje emisij TGP	☒	
	povečanje rabe OVE	☒	
	drugo: zmanjšanje emisij onesnaževal zraka		☒
KRATEK OPIS	Ukrep vključuje: podpis in izvajanje koncesijske pogodbe za izgradnjo HE; izpeljavo postopkov umeščanja v prostor za izgradnjo HE; zagotavljanje korporativnih, finančnih in kadrovskih pogojev za izvedbo projektov, aktivno spremljanje izvajanja projektov.		

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	Zakon o pogojih koncesije za izkoriščanje energetskega potenciala Spodnje Save (ZPKEPS-1)
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Akcijski načrt za obnovljive vire energije za obdobje 2010–2020 (AN OVE)

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2018

POTEK IZVAJANJA	Teče postopek priprave DPN za HE Suhadol, HE Trbovlje in HE Renke na srednji Savi, v letu 2018 s tem v zvezi ni bilo aktivnosti. MOP je pripravil <i>Uredbo o prenehanju veljavnosti Uredbe o koncesiji za rabo vode za proizvodnjo električne energije na delu vodnega telesa reke Mure od Sladkega Vrha do Veržeja</i> .
DOSEŽENI UČINKI	V letu 2018 ni bilo učinkov.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020

PREDVIDENO IZVAJANJE	Načrtovan je podpis koncesijske pogodbe za izgradnjo HE na srednji Savi. Načrtovana je izgradnja HE Mokrice, rok zaključka projekta je določen v ZPKEPS-1 do leta 2022. S sklepom vlade z dne 30. maja 2019 je bil ustavljen postopek priprave DPN za območje Hrastje–Mota na reki Muri.
PREDVIDENI UČINKI	V letih 2019 do 2020 ni pričakovanih učinkov.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Potrebna je priprava plana za določitev območij izgradnje HE nad 10 MW v Sloveniji.

VIRI PODATKOV

- Osnutek prenove Akcijskega načrta za obnovljive vire energije za obdobje 2010–2020 (AN OVE) iz leta 2017; (http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/an_ove/posodobitev_2017/an_ove_2010-2020_posod-2017.pdf)
- Poslovni informator Republike Slovenije (PIRS)
- Ministrstvo za okolje in prostor

DATUM PRIPRAVE

30. maj 2019

ZMANJŠANJE EMISIJ V VELIKIH KURILNIH NAPRAVAH

IZVAJANJE DIREKTIVE 2010/75/ES V SLOVENIJI

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	ni oznake
UČINEK V SEKTORJU	večsektorski
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒ ETS ☒
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)
VRSTA INSTRUMENTA	predpisi
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOP
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☐ zmanjšanje emisij TGP ☐ povečanje rabe OVE ☐ drugo: <u>zmanjšanje emisij onesnaževal</u> <u>zraka in drugih vplivov na okolje</u> ☒
KRATEK OPIS	<p>Izvajanje Direktive o industrijskih emisijah (2010/75/EU). Cilj direktive je uveljavljanje najboljših razpoložljivih tehnologij (BAT) preko okoljskih dovoljenj za naprave in njihovega nadzora. S tem usmerja izbiro novih naprav in spodbuja zamenjavo obstoječih naprav tako, da morajo naprave ustrezati pogojem in določilom iz direktive oz. standardom iz referenčnih dokumentov (BREF). Direktiva določa tudi mejne emisijske vrednosti za velike kurilne naprave. Direktiva je bila v slovenski pravni red prenesena z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu okolja (ZVO-1F) (92/13) ter z uredbo o mejnih vrednostih emisije snovi v zrak iz velikih kurilnih naprav. Direktiva vpliva na več sektorjev od oskrbe z energijo, industrije do kmetijstva in odpadkov. Direktiva za velike kurilne naprave omogoča izjeme pri doseganju mejnih vrednosti emisij onesnaževal za naprave, ki so navedene v prehodnem nacionalnem načrtu. Prehodni načrt je bil pripravljen za obdobje 2016–2020 in predpisuje kvote za naprave TE TOL, TET in Vipap.</p>

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	Direktiva o industrijskih emisijah (2010/75/EU)
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	Zakon o varstvu okolja (ZVO-1F) (92/13), Uredba o mejnih vrednostih emisije snovi v zrak iz velikih kurilnih naprav (Ur. l. RS št. 103/15)
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) Akcijski načrt za energetska učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE) Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP)

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2018

POTEK IZVAJANJA TE TOL v letu 2018 ni omejeval obratovanja, saj so kvote dosegali z izvajanjem primarnih ukrepov za zmanjševanje emisij NO_x.

DOSEŽENI UČINKI Spremljanje učinkov ni predvideno.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020

PREDVIDENO IZVAJANJE Do oktobra 2019 bo v TE TOL postavljen sistem deNO_x za čiščenje dimnih plinov, kar bo znižalo emisije pod mejne vrednosti.

PREDVIDENI UČINKI Spremljanje učinkov ni predvideno.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Ni posebnih priporočil.

VIRI PODATKOV

- Uredba o emisijah snovi v zrak iz velikih kurilnih naprav (Ur. l. RS, št. 103/15)
- Prehodni nacionalni načrt za velike kurilne naprave za obdobje 2016-2020 (35400 -10/2015/5)
- TE TOL, Irena Debeljak

DATUM PRIPRAVE

1. april 2019

TEHNOLOŠKA MODERNIZACIJA TERMOENERGETSKIH OBJEKTOV

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	/		
UČINEK V SEKTORJU	oskrba z energijo		
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☐	ETS	☒
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)		
VRSTA INSTRUMENTA	načrtovanje		
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Vlada RS		
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije	☒	
	zmanjšanje emisij TGP	☒	
	povečanje rabe OVE	☐	
	drugo:	☐	
KRATEK OPIS	<p>Postopno zmanjšanje emisij TGP v Termoelektrarni Šoštanj je opredeljeno v Pogodbi o ureditvi razmerij med Vlado RS in TEŠ iz leta 2012, ki določa zgornjo mejo letnih emisij CO₂ iz obstoječih blokov in bloka 6 za obdobje od leta 2016 do leta 2054.</p> <p>Obratovanje obstoječih naprav v obdobju 2016–2020 omejuje Prehodni nacionalni načrt za velike kurilne naprave za obdobje 2016–2020.</p>		

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	Direktiva 2010/75/EU o industrijskih emisijah (celovito preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja)
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	Pogodba o ureditvi razmerij med Vlado RS in TEŠ, 2012
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Prehodni nacionalni načrt za velike kurilne naprave za obdobje 2016–2020

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2018

POTEK IZVAJANJA	<p>Projekt izgradnje plinsko-parne enote v <i>TE TOL Ljubljana</i> je v teku. Podpisana je bila pogodba o dobavi glavne tehnološke opreme. Zaključek projekta je predviden v letu 2022.</p> <p>V <i>TE Brestanica</i> se je v letu 2018 zaključila izgradnja plinskega bloka PB 6, moči 53 MW. Zamenjava PB 1–3 se nadaljuje s postavitvijo še enega nadomestnega plinskega agregata PB7 moči 40–70 MW. Zaključek projekta je predviden v letu 2020. Naprave so namenjene zagotavljanju rezervnih zmogljivosti – napajanju nujne lastne rabe <i>Nuklearne elektrarne Krško</i> v primeru havarij oziroma razpada elektroenergetskega sistema Slovenije in rezervni moči za izvajanje terciarne regulacije.</p>
DOSEŽENI UČINKI	Učinki niso ocenjeni.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020

PREDVIDENO IZVAJANJE	Nadaljevanje projekta izgradnje plinsko-parne enote v <i>TE TOL Ljubljana</i> .
----------------------	---

PREDVIDENI UČINKI Učinki niso ocenjeni.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Ni posebnih priporočil.

VIRI PODATKOV

Informacije podjetij

DATUM PRIPRAVE

5. junij 2019

SPODBUJANJE SISTEMOV DALJINSKEGA OGREVANJA

UČINKOVITI SISTEMI DALJINSKEGA OGREVANJA - OBVEZNI DELEŽ OVE, SPTE IN ODVEČNE TOPLOTE V SISTEMIH DALJINSKEGA OGREVANJA

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	AN OVE: 26		
UČINEK V SEKTORJU	energetika neETS		
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS	☒
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)		
VRSTA INSTRUMENTA	predpisi		
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Mzl DE, Agencija za energijo		
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije	☒	
	zmanjšanje emisij TGP	☒	
	povečanje rabe OVE	☒	
	drugo: _____	☐	
KRATEK OPIS	<p>Obvezni deleži toplote iz OVE, ki jih morajo dosegati vsi sistemi daljinskega ogrevanja, so določeni v 322. členu EZ-1. Distributerji morajo zagotoviti, da je na letni ravni zagotovljena toplota iz vsaj enega od naslednjih virov: (i) vsaj 50 % toplote proizvedene iz obnovljivih virov energije (OVE), (ii) vsaj 50 % odvečne toplote, (iii) vsaj 75 % toplote iz sproizvodnje toplote in električne energije z visokim izkoristkom (SPTE) ali (iv) vsaj 75 % kombinacije toplote iz prvih treh alinej. Rok za izvedbo ukrepa je 31. december 2020.</p>		

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	Energetski zakon (EZ-1), Ur. l. RS, št. 17/14 in 81/15
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Akcijski načrt za obnovljive vire energije za obdobje 2010–2020 (AN OVE)

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2018

POTEK IZVAJANJA	Po podatkih Agencije za energijo je bilo leta 2017 energetsko učinkovitih 61 % vseh sistemov daljinskega ogrevanja (DO). Podatkov za leto 2018 še ni na razpolago. Januarja 2019 je bil dan v javno obravnavo predlog <i>Zakona o spremembah in dopolnitvah EZ-1</i> , ki znižuje zahteve za učinkovite sisteme DO, kar je v nasprotju s cilji zmanjševanja emisij TGP. Namesto vsaj 75 % kombinacije toplote iz OVE ali SPTE in odvečne toplote, predlog uvaja vsaj 50 % kombinacije toplote iz najmanj dveh izmed prej naštetih treh virov. Vlada RS je besedilo predloga že potrdila in ga poslala v obravnavo Državnemu zboru.
DOSEŽENI UČINKI	Spremljanje učinkov ni predvideno.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020

PREDVIDENO IZVAJANJE Predvideno je, da naj bi bil *Zakon o spremembah in dopolnitvah EZ-1* sprejet in tudi stopil v veljavo že v drugem trimesečju leta 2019.

PREDVIDENI UČINKI Spremljanje učinkov ni predvideno.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Za doseganje ciljev zmanjševanja emisij TGP je pomembno, da se zahtev v 322. členu EZ-1 glede energetske učinkovitosti sistemov daljinskega ogrevanja ne znižuje. Ker kljub temu kaže, da bo s sprejetjem *Zakona o spremembah in dopolnitvah EZ-1* znižanje uveljavljeno, je potrebno ustrezne cilje za področje daljinskega ogrevanja načrtovati v okviru Nacionalnega energetskega podnebnega načrta (NEPN).

Za preverjanje doseganja obveznosti iz 322. člena EZ-1 je potrebno zagotoviti ustrezne in kakovostne podatke za izračun energetske učinkovitosti sistemov daljinskega ogrevanje.

Za boljše izvajanje instrumenta bo potrebna tudi vzpostavitev vrednotenja učinkov instrumenta na doseganje ciljev OVE, URE in TGP.

VIRI PODATKOV

- Energetsko učinkoviti distribucijski sistemi toplote in hladu v letu 2017, Agencija za energijo, maj 2018 (<https://www.agen-rs.si/izvajalci/toplota/ucinkoviti-distribucijski-sistemi>)
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah EZ-1, januar 2019 (http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/zakonodaja/energetika/predlogi_pravnih_aktov/ez-1/ez-1_novela-jo_jan_2019.pdf)
- Spletni portal eUPRAVA, E-demokracija

DATUM PRIPRAVE

10. april 2019

OBVEZNOSTI DOBAVITELJEV ENERGIJE ZA DOSEGANJE PRIHRANKOV KONČNE ENERGIJE PRI KONČNIH ODJEMALCIH

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: NI-2 AN URE: H.6	
UČINEK V SEKTORJU	večsektorski	
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS ☒
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)	
VRSTA INSTRUMENTA	drugo (energetske storitve)	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Mzl DE, Agencija za energijo, dobavitelji energije	
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije	☒
	zmanjšanje emisij TGP	☒
	povečanje rabe OVE	☒
	drugo: _____	☐
KRATEK OPIS	Dobavitelji energije morajo doseči prihranke končne energije pri končnih odjemalcih s tem, da jih spodbujajo k izvedbi različnih ukrepov za učinkovito rabo energije, npr. k zamenjavi starih kotlov in gospodinjskih električnih aparatov, uporabi varčnih sijalk, toplotni izolaciji stavb itd. Obveznosti izhajajo iz Direktive 2012/27/EU in EZ-1 in jih ureja Uredba o zagotavljanju prihrankov energije (Ur. l. RS, št. 96/14). Ukrep ima učinke v vseh sektorjih končne rabe energije: industriji, prometu, široki rabi (stavbah).	

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	Direktiva 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetske učinkovitosti, UL L 315
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	Energetski zakon (EZ-1), Ur. l. RS, št. 17/14 in 81/15 Uredba o zagotavljanju prihrankov energije (Ur. l. RS, št. 96/14)
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE)

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETIH 2017 IN 2018

POTEK IZVAJANJA	Leta 2017 je 127 zavezancev zmanjšalo rabo energije pri končnih odjemalcih za 232,7 GWh, pri čemer je 57 % vseh prihrankov odpadlo na ukrepe v industriji, 19 % na ukrepe v gospodinjstvih in 11,5 % na ukrepe v prometu. Več kot tri četrtine celotnega prihranka je bilo doseženega z zgolj štirimi ukrepi – z uvajanjem sistema upravljanja energije (45 %), z dodajanjem aditiva pogonskemu gorivu (11 %), z energetske učinkovito razsvetljavo v stavbah (10 %) in z vgradnjo novih kotlov z visokim izkoristkom na plin (10 %). Zavezanci so svojo obveznost iz AN URE in <i>Uredbe o zagotavljanju prihrankov energije</i> presegli za 15 %. Agencija za energijo je leta 2018 začela z aktivnejšim preverjanjem prijavljenih prihrankov energije.
-----------------	---

Leta 2018 je bilo pripravljeno testno računsko orodje za izračun prihrankov energije za 10 izbranih metod iz *Pravilnika o metodah za določanje prihrankov energije*. Pripravljene so bile tudi strokovne podlage za prenovo tega pravilnika.

DOSEŽENI UČINKI

Z izvedbo projektov URE in izrabe OVE v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije za zavezance je bilo leta 2017 doseženo:

- zmanjšanje rabe energije: 232,7 GWh/leto
- povečanje proizvodnje energija iz OVE: 3,5 GWh/leto
- zmanjšanje emisije CO₂: 65,7 kt/leto

Učinke so izračunali zavezanci sami v skladu s *Pravilnikom o metodah za določanje prihrankov energije (Ur. l. RS, št. 67/15 in 14/17)*. Kakovost podatkov o povečanju proizvodnje energije iz OVE in zmanjšanju emisije CO₂ je vprašljiva. Podatkov za leto 2018 še ni na razpolago.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020

PREDVIDENO IZVAJANJE

Načrtovano je nadaljnje izvajanje ukrepa. Sistem obveznosti energetske učinkovitosti se bo v skladu z *Direktivo (EU) 2018/2002 o spremembi Direktive 2012/27/EU o energetski učinkovitosti*, ki je bila sprejeta decembra 2018, nadaljeval tudi v obdobju 2021–2030. Predvidena je izdelava računskega orodja za izračun prihrankov z navodili za vse metode iz *Pravilnika o metodah za določanje prihrankov energije*.

PREDVIDENI UČINKI

V skladu z AN URE in *Uredbo o zagotavljanju prihrankov energije* morajo zavezanci v letih 2019 in 2020 dosegati prihranke energije v višini 0,75 % prodane energije v preteklem letu ter 0,25 % vsako leto pri prodaji motornega bencina in dizelskega goriva v prometu. Na osnovi tega je v AN URE za shemo obveznega doseganja prihrankov končne energije za zavezance za leti 2019 in 2020 načrtovan okvirni prihranek 262 GWh letno. Točno vrednost se določi na podlagi dejansko prodane energije v predhodnem letu.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

V skladu z nadgradnjo iz prenove AN URE je potrebno še naprej izboljševati spremljanje izvajanja sheme ter zagotoviti pogoje za njeno stabilno delovanje (izboljšanje kakovosti in razpoložljivosti podatkov, ki jih poročajo zavezanci, in sicer ne samo za namene izpolnjevanja obveznosti iz AN URE; preverjanje poročanja zavezancev o doseganju prihrankov; sprotne prenove metod in odprava anomalij, ki bi lahko povzročile nerealne visoke prihranke ter posledično njihovo nizko ceno na trgu, idr.).

VIRI PODATKOV

- Agencija za energijo
- Poročilo o doseženih prihrankih končne energije v sistemu obveznosti energetske učinkovitosti v letu 2017, Agencija za energijo, junij 2018 (<https://www.agen-rs.si/izvajalci/ove-ure/ucinkovita-raba-energije/porocanje-zavezancev-o-izpolnjenih-ciljih-prihranka-energije>)
- Ocena izvajanja AN URE 2020 za leto 2017, IJS-DP-12672, december 2018
- Strokovne podlage za prenovo metod za določanje prihrankov energije – Leto 2018, IJS-DP-12676, december 2018
- Uredba EU 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, UL L 328, z dne 21. 12. 2018 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32018R1999>)

- Direktiva (EU) 2018/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spremembi Direktive 2012/27/EU o energetske učinkovitosti, UL L 328, z dne 21. 12. 2018 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32018L2002>)

DATUM PRIPRAVE

16. april 2019